ལོ་རྒྱུས་ཤེས་བྱའི་ཀློག་དེབ

སོ་ཅི་གཉིས་པ

ཀྲང་ ཡིའུ་ ལུན

LISHI ZHISHI DUWU

མི་རིགས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང

ལོ་རྒྱུས་ཤེས་བྱའི་ཀློག་དེབ

ཐོ་ ཅི་ གཉིས་ པ

ཀྲང་ཨིའུ་ཡུན

མི་རིགས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང

本书根据商务印书馆 1972 年 5 月第1版北京第 1 次印刷版本翻译出版。

དཔེ་འདི་ནི་ཧྲང་ཝུའུ་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་གི་ 1972 ལོའི་ཟླ་ 5 པའི་པར་གཞི་ 1 པོའི་པེ་ཅིན་གྱི་པར་ཐེངས་ 1 པོ་གཞིར་བཟུང་ སྟེ་སྒྱུར་ནས་སྐྲུན་པ་ཡིན།

ལོ་རྒྱུས་ཤེས་བྱའི་ཀློག་དེབ

ཀོ་ཙི་གཉིས་པ

ཀྲང་ཡིའུ་ལུན

ཀྲུང་དབྱང་མི་རིགས་སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོའི་སྐད་ཡིག་ཚན་ཁག་གི་
བཟོ་ཞིང་དམག་གསུམ་གྱི་སློབ་གྲྭ་བས་སྒྱུར་པ

མི་རིགས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་གིས་སྐྲུན་པ

1975 ལོའི་ཟླ་ 7 པར་པར་གཞི་ 1 པོ་སྒྲིག་པ

1975 ལོའི་ཟླ་ 7 པར་པེ་ཅིན་ལ་པར་ཐེངས་ 1 པོ་བརྒྱབ་པ

དཔེ་རེར་སྒོར་ཟུར་ 1 སྐར་ 4

历史知识读物

第 二 国 际

张 友 伦

（藏 文）

中央民族学院语文系工农兵学员翻译

民族出版社出版 新华书店发行

民族印刷厂印刷

开本：787×1092 毫米 1/32 印张：3 5/8

1975 年 7 月第 1 版

1975 年 7 月北京第 1 次印刷

书号：M11049 (3)8 定价：0.14元

མའོ་ཀྲུའུ་ཞིའི་གསུང་བཏུས

བཟོ་བཅོས་རིང་ལུགས་ནི་འབྱོར་ལྡན་གྲལ་རིམ་གི་བསམ་བློ་ཅིག་རེད。 བཟོ་བཅོས་རིང་ལུགས་པས་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་དང་མ་རྩ་རིང་ལུགས་བར་གི་ཁྱད་པར་མེད་པ་བཟོ་ཐབས་དང, འབྱོར་མེད་གྲལ་རིམ་གི་སྲིད་དབང་སྒེར་འཛིན་དང་འབྱོར་ལྡན་གྲལ་རིམ་གི་སྲིད་དབང་སྒེར་འཛིན་བར་གི་ཁྱད་པར་མེད་པ་བཟོ་ཐབས་བྱེད་གི་ཡོད་པ་རེད。 ཁོ་ཚོས་བཟུང་བའི་ལམ་ཕྱོགས་ནི་དོན་དངོས་ཐོག་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་གི་ལམ་ཕྱོགས་མིན་པར, མ་རྩ་རིང་ལུགས་གི་ལམ་ཕྱོགས་དེ་རེད。

མར་ཁེ་སི་རིང་ལུགས་འདི་འཐབ་རྩོད་གི་ནང་ནས་མ་གཏོགས་འཕེལ་རྒྱས་ཡོང་མི་ཐུབ་པ་དེ་ནི, སྔོན་ཆད་དེ་འདྲ་རེད་ལ, ད་ལྟའང་དེ་འདྲ་རེད, ཕྱིན་ཆད་ཡང་དེ་འདྲ་ཡི[illegible]

此为试读，需要完整PDF请访问： www.ertongbook.

དཀར་ཆག

དང་པོ གོ་ཅི་གཉིས་པ་འཛུགས་ཆེད་འཐབ་རྩོད་བྱས་པ ……… 4

གཉིས་པ གོ་ཅི་གཉིས་པའི་དུས་འགོར་སྲིད་གཞུང་མེད་
པའི་རིང་ལུགས་ལ་ངོ་རྒོལ་བྱེད་པའི་འཐབ་···
རྩོད་བྱས་པ་དང་གཡས་ལྷུང་བསམ་ཚུལ་སྐྱེ་···
འཕེལ་བྱུང་བ ……………………………………… 23

གསུམ་པ ཨེན་ཀི་སིས"གཡོན"དང་གཡས་ལྷུང་སྐབས་
འཚོལ་རིང་ལུགས་ལ་ངོ་རྒོལ་བྱས་པའི་འཐབ་རྩོད ……… 31

བཞི་པ གོ་ཅི་གཉིས་པའི་གཡོན་ཕྱོགས་པ་རྣམས་གིས་
བཟོ་བཅོས་རིང་ལུགས་ལ་ངོ་རྒོལ་བྱེད་པའི་བྱེད་སྒོ …… 41

ལྔ་པ ལེ་ཉིན་གིས་བཟོ་བཅོས་རིང་ལུགས་ལ་ངོ་····
རྒོལ་བྱེད་པའི་དར་ཆ་མཐོན་པོར་སྒྲེང་པ ………………… 58

དྲུག་པ གོ་ཅི་གཉིས་པ་ཐོར་ཞིག་ཏུ་སོང་བ་དང་ལེ···
ཉིན་གིས་གོ་ཅི་གསུམ་པ་འཛུགས་ཆེད་འཐབ་
རྩོད་གནང་བ……………………………………… 90

བདུན་པ གོ་ཅི་གཉིས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་བསླབ་བྱ ……………………101

“ཕྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་གི་ལམ་ལུགས་དེས་མཐར་ཐུག་མ་རྩ་རིང་ལུགས་ལམ་ལུགས་གི་ཚབ་བྱེད་རྒྱུ་དེ་ནི, མི་ཚོས་རང་ཉིད་གི་འདོད་བློ་ནང་ལྟར་སྒྱུར་མི་ཐུབ་པའི་ཕྱི་རོལ……ཡུལ་གི་ཆོས་ཉིད་ཅིག་རེད。 ལོག་སྤྱོད་ཕྱོགས་ཁག་གིས་ལོ་རྒྱུས་གི་འཁོར་ལོ་མདུན་ལ་འགྲོ་རྒྱུ་དེ་བཀག་འགོག་བྱེད……ཐབས་ག་འདྲ་ཅིག་བྱས་ན་ཡང, གསར་བརྗེ་ནི་དུས་ཚོད་སྔ་ཕྱི་ལ་མ་བསྒོས་པར་གང་ལྟར་ལངས་ཐག་ཆོད་ཡིན་པ་མ་ཟད, རྒྱལ་ཁ་ཡང་ཐོབ་ཐག་ཆོད་ཡིན。”①

ལོ་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ་གི་རིང་ལ, རྒྱལ་སྤྱིའི་གུང་ཁྲན་རིང་ལུགས་ལས་འགུལ་དེས་སྐྱེ་འཕེལ་གི་སྟོབས་ཤུགས་འཁྲུན་ཟླ་བྲལ་བ་དེར་རྟེན་ནས, བཀག་རྡོ་མཐའ་དག་གཏོར་ཏེ, དབྱར་མཚོ་རྒྱས་པ་ལྟར་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བཞིན་ཡོད་པ་རེད。 གུང་ཁྲན་རིང་ལུགས་གི་འོད་ཟེར་དེ་མིའི་རིགས་མདུན་དུ་སྐྱོད་པའི་འགྲོ་ལམ་ཡོངས་སུ་འཕྲོས་པ་རེད。

མར་ཁེ་སི་དང་ཨེན་ཀེ་སི་རྣམ་གཉིས་གིས་འགོ་ཁྲིད་གནང་བའི……འོག, ཕོ་ཙི་དང་པོས(1864 ལོ — 1876 ལོའི་བར)ཚན་རིག་གི་སྤྱི་

---

① 《སུའུ་ལེན་གི་ཆེས་མཐོའི་སུའུ་ཝེ་ཨེད་གིས་ཆབས་ཆེན་ཟླ་བ་བཅུ་པའི་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་གི་གསར་བརྗེ་བྱུང་ནས་ལོ་བཞི་བཅུ་འཁོར་བར་རྟེན་འབྲེལ་ཞུ་བའི་གྲོས་ཚོགས་ཐོག་གི་གཏམ་བཤད》(1957 ལོའི་ཟླ་ 11 ཚེས་ 6 ལ), 《མའོ་ཀྲུའུ་ཞིའི་གསུང་བཏུས》, བོད་ཡིག་པར་གཞིའི་ཤོག་ལྷེ་ 32 པ。

ཚོགས་རིང་ལུགས་དང་རྒྱལ་སྤྱིའི་བཟོ་པའི་ལས་འགུལ་ཟུང་འབྲེལ་དམ་པོ་བྱས་ནས, འགྱུར་མེད་གྲལ་རིམ་གྱི་གསར་བརྗེའི་ལམ་ཕྱོགས་ཡང་དག་པ་ཅིག་གཏན་འཁེལ་བྱས་ཡོད་པ་རེད། གོ་ཅི་དང་པོའི་ཤུགས་རྐྱེན་འོག, པ་ལིའི་བཟོ་པ་གྲལ་རིམ་གྱིས་དྲག་པོའི་འོས་ལངས་བྱས་ནས, ལོ་རྒྱུས་ཐོག་འགྱུར་མེད་གྲལ་རིམ་གྱིས་སྲིད་དབང་སྐྱོར་འཛིན་བྱེད་པའི་གསར་བརྗེའི་སྲིད་དབང་དང་པོ — པ་ལི་ཀུང་ཧྲེ་བཙུགས་པ་རེད། མར་ཁེ་སི་དང་ཨེན་ཀེ་སི་རྣམ་གཉིས་གྱིས་པ་ལི་ཀུང་ཧྲེའི་ཉམས་མྱོང་རྣམས་དུས་ཐོག་ཏུ་ཕྱོགས་སྡོམ་གནང་ནས, མར་ཁེ་སི་རིང་ལུགས་ཀྱི་འགྱུར་མེད་གྲལ་རིམ་གྱི་གསར་བརྗེ་དང་འགྱུར་མེད་གྲལ་རིམ་གྱི་སྲིད་དབང་སྐྱོར་འཛིན་སྐོར་གྱི་རིགས་པའི་གཞུང་ལུགས་དེ་གོམ་གང་མདུན་སྐྱོད་ཀྱིས་འཕེལ་རྒྱས་གཏོང་བ་གནང་བ་རེད།

གོ་ཅི་དང་པོའི་དུས་སྐབས་སུ, མར་ཁེ་སི་དང་ཨེན་ཀེ་སི་རྣམ་གཉིས་གྱིས་སྐབས་འཚོལ་རིང་ལུགས་སྣ་ཚོགས་ལ་རྩ་དོན་གྱི་རང་བཞིན་ལྡན་ཞིང་མཐུན་ཐབས་སྤྲོ་ཙམ་མི་བྱེད་པའི་འཐབ་རྩོད་གནང་བ་རེད, འཐབ་རྩོད་དེར་རྒྱལ་ཁ་ཐོབ་པར་རྟེན་རྒྱལ་སྤྱིའི་བཟོ་པའི་ལས་འགུལ་ནང་མར་ཁེ་སི་རིང་ལུགས་ཀྱི་དབང་སྒྱུར་གོ་གནས་བརྟན་པོ་ཚུགས་ཐུབ་པ་བྱུང་བ་རེད།

1889 ལོར, གོ་ཅི་གཉིས་པ(1889 ལོ —1914 ལོའི་བར) དབུ་བརྙེས་པའི་ཁྱབ་བསྒྲགས་བྱས་པ་རེད། གོ་ཅི་གཉིས་པའི་དུས་སྐབས་སུ, མར་ཁེ་སི་རིང་ལུགས་སྔར་ལས་ཁྱབ་སྤེལ་ཆེ་རུ་ཕྱིན་པ་དང, རྒྱལ་སྤྱིའི་བཟོ་པའི་ལས་འགུལ་སྔར་ལས་འཕེལ་རྒྱས་ཆེ་བ་བྱུང་ཡོད་པ་རེད, ཡིན་ན་ཡང་དེ་དང་ཆབས་ཅིག་ཁྲིམས་མཐུན་གྱི་དབྱི་ཧུའི་གྲོས་ཚོགས་ཀྱི

འགྲོ་ལམ་ལ་ཞེན་ཆགས་བྱེད་མཁན་སྐབས་འཚོལ་རིང་ལུགས་དེའང་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་གི་ཏང་ནང་དུ་སྐྱེ་འཕེལ་བྱུང་ཡོད་པ་རེད。 ཨིན་ཀེ་སིས་སྐབས་འཚོལ་རིང་ལུགས་ལ་མཐུན་ཐབས་མི་བྱེད་པའི་འཐབ་རྩོད་གནང་པ་རེད。 ཨིན་ཀེ་སི་སྐུ་གཤེགས་རྗེས, བཟོ་བཅོས་རིང་ལུགས་པས་རིམ་བཞིན་གོ་ཅི་གཉིས་པའི་འགོ་ཁྲིད་དབང་ཆ་གཡོ་འཕྲོག་བྱས་པ་རེད。 དེར་རྟེན་འབྱོར་མེད་གྲལ་རིམ་གྱི་གསར་བརྗེའི་ལམ་ཕྱོགས་རྒྱུན་འཁྱོངས་བྱེད་རྒྱུའི་ལས······འགན་ལྷིད་པོ་དེ་ལེ་ཉིན་གྱི་ཕྲག་པར་བབ་པ་རེད。 ལེ་ཉིན་གྱིས་གོ་ཅི་དང་པོའི་མར་ཁེ་སི་རིང་ལུགས་ཀྱི་གསར་བརྗེའི་སྲོལ་རྒྱུན་རྒྱུན་འཛིན་གནང་ནས, འབྱོར་མེད་གྲལ་རིམ་གྱི་གསར་བརྗེ་དང་འབྱོར་མེད་གྲལ་རིམ་གྱི་སྲིད་དབང་སྐྱེར་འཛིན་སྐོར་གྱི་རྩ་བའི་གནད་དོན་རབ་དང་རིམ་པའི་ཐོག, བཟོ་བཅོས་རིང་ལུགས་ཀྱི་འཆལ་གཏམ་རྣམས་ཐད་དེ་རྡུལ་དུ་བརླག་ནས, མར་ཁེ་སི་རིང་ལུགས་སྲུང་སྐྱོབ་བྱས་པ་དང་འཕེལ་རྒྱས་བཏང་ཏེ, མར་ཁེ་སི་རིང་ལུགས་དེ་དུས་རིམ་གསར་པ་ཅིག་ཏེ་ལེ་ཉིན་རིང་ལུགས་ཀྱི་དུས་རིམ་ལ་སླེབས་པ་གནང་ཡོད་པ་རེད。 སི་ཏ་ལིན་གྱིས"**ལེ་ཉིན་རིང་ལུགས་ནི་བཙན་རྒྱལ་རིང་ལུགས་ཀྱི་དུས་རབས་དང་འབྱོར་མེད······གྲལ་རིམ་གྱི་གསར་བརྗེའི་དུས་རབས་ཀྱི་མར་ཁེ་སི་རིང······ལུགས་རེད**"①ཞེ་གསུང་སྒྲུང་བ་རེད。

ལེ་ཉིན་གྱིས་རིགས་པའི་གཞུང་ལུགས་དང་ལག་ལེན་གང་གི་ཐད····ནས་ཀྱང་འབྱོར་མེད་གྲལ་རིམ་གྱི་གསར་བརྗེའི་ལས་དོན་ལ་བྱས་རྗེས་ཆེས···རླབས་ཆེན་འཇོག་པ་གནང་ཡོད་པ་རེད。 ཁོང་གིས་ཨོ་རོའི་འབྱོར་མེད་

---

① 《ལེ་ཉིན་རིང་ལུགས་ཀྱི་རྨང་གཞིའི་སྐོར་བཤད་པ》, 《སི་ཏ་ལིན་གྱི་གསུང་འབུམ》 དེབ་ 6 པ, མི་དམངས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་གི་ 1956 ལོའི་རྒྱ་ཡིག་པར་གཞིའི་ཤོག་ལྷེ་ 63 པ。

གྲལ་རིམ་ལ་འགོ་ཁྲིད་གནང་ནས་ཟླ་བ་བཅུ་པའི་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་གསར་བརྗེ་བྱས་པར་རྒྱལ་ཁ་ཐེབས་ཆེན་ཐོབ་པ་དེས， མིའི་རིགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་དུས་རབས་གསར་པ་ཞིག་ཕྱེ་པ་རེད。

ཟླ་བ་བཅུ་པའི་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་གསར་བརྗེར་རྒྱལ་ཁ་ཐོབ་པ་དེ， མར་ཁེ་སི་ལེ་ཉིན་རིང་ལུགས་ཀྱིས་གོ་ཅི་གཉིས་པའི་བཟོ་བཅོས་རིང་ལུགས་ལ་འཐབ་རྩོད་བྱས་ནས་རྒྱལ་ཁ་ཐོབ་པ་ཞིག་རེད。

ལོ་བརྒྱ་ལྷག་ཚུན་གྱི་རྒྱལ་སྤྱིའི་གུང་ཁྲན་རིང་ལུགས་ལས་འགུལ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་ནས， མར་ཁེ་སི་ལེ་ཉིན་རིང་ལུགས་ནི་སྐབས་འཚོལ་རིང་ལུགས་དང་བཟོ་བཅོས་རིང་ལུགས་རྣམས་དང་མཉམ་དུ་གནས་ཐབས་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་པ་དང； རྒྱལ་སྤྱིའི་གུང་ཁྲན་རིང་ལུགས་ཀྱི་ལས་འགུལ་ནི་ངག་ངག་མར་ཁེ་སི་ལེ་ཉིན་རིང་ལུགས་ཀྱིས་རྒྱུན་མ་ཆད་པར་སྐབས་འཚོལ་རིང་ལུགས་དང་བཟོ་བཅོས་རིང་ལུགས་སྣ་ཚོགས་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་འཐབ་རྩོད་བྱེད་སྐབས་གོང་དུ་འཕེལ་བ་ཞིག་ཡིན་པ་ར་སྒྲོད་བྱུང་བ་རེད。

དང་པོ　གོ་ཅི་གཉིས་པ་འཛུགས་ཆེད་འཐབ་རྩོད་བྱས་པ

དུས་རབས་བཅུ་དགུ་པའི་ལོ་རབས་བདུན་ཅུ་པའི་རྗེས་ལ， ཨོ་ཙུ་གླིང་ནུབ་མ་དང་མེ་གླིང་བྱང་མའི་མ་རྩ་རིང་ལུགས་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་རྣམས་ཀྱི་ནང་འཁོར་ལྡན་གྲལ་རིམ་གྱིས་བཀས་བཀོད་རྒྱུད་འཛིན་གྱི་སྟོབས་ཤུགས་ལས་རྒྱལ་ནས， དབང་སྒྱུར་གྱི་གོ་གནས་བཟུང་ཡོད་པར་རྟེན， འབྱོར་མེད་

གྲལ་རིམ་དང་འབྱོར་ལྡན་གྲལ་རིམ་བར་གྱི་འགལ་བ་དེ་ཨང་དང་པོའི་གནས་སུ་སླེབས་པ་རེད། ཕྱོགས་མཚུངས། རྒྱལ་ཁབ་དེ་དག་མ་རྩ་རིང་ལུགས་ནས་བཙན་རྒྱལ་རིང་ལུགས་ཀྱི་དུས་རིམ་ལ་བར་རྒལ་བྱེད་འགོ་ཚུགས་པ་དང་། སྒེར་སྒྲིམ་མ་རྩ་རིམ་བཞིན་ཆགས་ཀྱི་ཡོད་སྐབས། བཟོ་པ་གྲལ་རིམ་གྱིས་མྱོང་བའི་གཉའ་གནོན་དང་བཤུ་གཞོག་ཧ་ཅང་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་དང་། གྲལ་རིམ་གྱི་འགལ་བ་ཉིན་བཞིན་རྣོ་ངར་ཆེ་རུ་ཕྱིན་པར་རྟེན། འབྱོར་མེད་གྲལ་རིམ་མཐའ་མར་མ་རྩ་རིང་ལུགས་ཀྱི་ལམ་ལུགས་ལ་རྡབ་རྡིབ་གཏོང་རྒྱུའི་གྲ་སྒྲིག་གི་དུས་སྐབས་སུ་སླེབས་པ་རེད། ཡིན་ན་ཡང་སྐབས་དེར་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་ཏུ་འབྱོར་ལྡན་གྲལ་རིམ་གྱི་གསར་བརྗེ་བྱེད་རྒྱུའི་ཆ་རྐྱེན་ད་དུང་འཛོམ་མེད་པ་རེད། དེར་རྟེན་འཛམ་གླིང་གི་མ་རྩ་རིང་ལུགས"ཞི་བས"འཕེལ་རྒྱས་འགྲོ་བའི་དུས་སྐབས་ཤིག་བྱུང་བ་རེད། དུས་སྐབས་དེའི་ནང་འབྱོར་མེད་གྲལ་རིམ་གྱི་ལས་འགན་ལྟེ་བ་ནི་འབྱུང་འགྱུར་གསར་བརྗེའི་མཐོ་རླབས་ཡོང་བར་མདུན་བསུ་བྱེད་ཆེད་གསར་བརྗེའི་སྟོབས་ཤུགས་གསོག་རྒྱུ་དང་། བསམ་བློའི་ཐོག་དང་རྩ་འཛུགས་ཀྱི་ཐོག་གྲ་སྒྲིག་ལེགས་པོ་བྱེད་རྒྱུ་དེ་རེད།

པ་ལི་ཀུང་ཧྲེའི་འོས་ལངས་ཕམ་པའི་རྗེས་སུ། རྒྱལ་ཁབ་ཁག་གི་ལོག་སྤྱོད་སྲིད་གཞུང་གིས་རྒྱལ་སྤྱིའི་བཟོ་པའི་ལས་འགུལ་ལ་སྒྲོ་བ་ལྟ་བུའི་དྲག་གནོན་བྱས་པ་རེད། ཡིན་ན་ཡང་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་གི་བཟོ་པ་གྲལ་རིམ་རྣམས་དེའི་དབང་གིས་དཔའ་ཞུམ་པ་ཤིག་བྱུང་ཡོད་པ་མ་རེད། ཁོ་ཚོས་སྟོབས་ཤུགས་གསོག་རྒྱུའི་ལས་ཀ་དཀའ་ཚེགས་ཅན་ཤིག་བྱས་ཐོག ལོག་སྤྱོད་སྲིད་གཞུང་ལ་ཞུམ་པ་མེད་པའི་འཐབ་རྩོད་བྱས་པ་རེད། ཕལ་ཆེར་ལོ་བཅུ་ཙམ་སོང་རྗེས། རྒྱལ་སྤྱིའི་བཟོ་པའི་ལས་འགུལ་དེ་སླར་ཡང་སྐྱར་ཞིང་

此为试读，需要完整PDF请访问：www.ertongbook.com

རྒྱ་ཁྱབ་དུ་ཁྱབ་སྤེལ་བྱུང་བ་རེད。 དེའི་སྐབས་ཀྱི་རྒྱལ་སྤྱིའི་བཟོ་པའི་ལས་འགུལ་དེ་སྔོན་ཆད་དང་སྡུར་ན, འགྱུར་ལྡོག་ཧ་ཅང་ཆེན་པོ་ཅིག་བྱུང་ཡོད་པ་རེད, དེ་ནི་བཟོ་པའི་ལས་འགུལ་ནང་ལ་མར་ཁི་སི་རིང་ལུགས་ཡོངས་ཁྱབ་དུ་ཁྱབ་སྤེལ་བྱུང་བ་དེ་རེད。 ཡིན་ན་ཡང, རྒྱལ་ཁབ་མང་ཆེ་བའི་ནང་ལ, འཕྲོར་མེད་གྲལ་རིམ་གྱི་དཔུང་སྡེ་ད་དུང་རྩ་འཛུགས་ལེགས་པོ་ཅིག་བྱུང་མེད་པ་དང, འགོ་ཁྲིད་སྲོག་ཤིང་བརྟན་པོ་ཅིག་ཡང་ད་དུང་ཆགས་མེད་པ་རེད, དེར་རྟེན་རྒྱལ་སྤྱིའི་བཟོ་པའི་ལས་འགུལ་དེ་མདུན་དུ་གོམ་གང་སྐུལ་འདེད་གཏོང་དགོས་ན, ངེས་པར་དུ་སྔོན་ལ་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་གི་བཟོ་པ་གྲལ་རིམ་རང་ཉིད་ཀྱི་གསར་བརྗེའི་སྲིད་ཏང་ཅིག་འཛུགས་དགོས་པ་རེད。 མར་ཁི་སི་དང་ཨེན་ཀེ་སི་རྣམ་གཉིས་ཀྱིས་པ་ལི་ཀུང་ཧྲེའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཉམས་མྱོང་ཕྱོགས་སྡོམ་གནང་ནས, གོ་ཅི་དང་པོའི་ལུན་ཏུན་གྲོས་ཚོགས (1871 ལོ) ཐོག་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་གི་བཟོ་པ་གྲལ་རིམ་ལ་ཏང་འཛུགས་དགོས་པའི་འབོད་སྐུལ་གནང་སྐྱོང་བ་རེད。 རྒྱལ་ཁབ་ཁག་གི་བཟོ་པ་གྲལ་རིམ་གྱིས་སྤྲོ་སེམས་འཕེལ་བའི་ངང་ནས་འབོད་སྐུལ་དེ་དང་ལེན་ཞུས་ནས, ཨོ་ཙུ་གླིང་དང、 མི་གླིང་བྱང་མའི་རྒྱལ་ཁབ་མང་པོའི་ནང་ལ་སྔོན་རྗེས་སུ་རང་ཉིད་ཀྱི་སྲིད་ཏང་བཙུགས་པ་རེད①。 སྲིད་ཏང་དེ་ཚོ་བཙུགས་པ་དེ་ནི་རྒྱལ་སྤྱིའི་བཟོ་པའི་ལས་འགུལ་ནང་གི་དོན་ཆེན་ཅིག་རེད。 ཡིན་ན་ཡང,

① མི་གོ་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀུང་ཏང་དེ, 1877 ལོར་བཙུགས་པ་དང; ཧྥ་གོ་བཟོ་པའི་ཏང་དེ, 1879 ལོར་བཙུགས་པ; དབྱི་ཏ་ལི་བཟོ་པའི་ཏང་དེ, 1882 ལོར་བཙུགས་པ; པི་ལི་ཧྲི་བཟོ་པའི་ཏང་དེ, 1885 ལོར་བཙུགས་པ; ནོ་ཝེ་བཟོ་པའི་ཏང་དེ, 1887 ལོར་བཙུགས་པ; ཨོ་ཏི་ལི་སྤྱི་ཚོགས་དམངས་གཙོ་ཏང་དེ, 1888 ལོར་བཙུགས་པ; རུའེ་ཧྲི་དང་རུའེ་ཏེན་སྤྱི་ཚོགས་དམངས་གཙོ་ཏང་དེ, 1889 ལོར་བཙུགས་པ་རེད。

དེ་ཚོ་ད་དུང་བྱང་ཆུབ་པ་ཅིག་བྱུང་མེད་པ་དང, གསར་བརྗེའི་རླུང་འཚུབ་གི་ཉམས་སད་ཐེག་མེད་པའི་ཐོག, དེ་ཚོའི་མདུན་དུ་ལྷགས་པའི་གྲལ་རིམ་འཐབ་རྩོད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་དེ་ནི་ཧ་ཅང་རྙོག་འཛིང་ཆེ་བ་ཅིག་ཡིན་ཞིང, ཕྱིའི་དགྲ་བོ་འགྱུར་ལྡོག་གྲལ་རིམ་དང་དེའི་སྲིད་གཞུང་གནས་ཡོད་ལ; ནང་གི་དགྲ་བོ་འགྱུར་ལྡོག་གྲལ་རིམ་གྱིས་ཇན་སླུ་བྱས་པའི་སྐབས་འཚོལ་་་རིང་ལུགས་པ་དེ་ཚོ་ཡང་གནས་ཡོད་པ་རེད。 མི་དེ་ཚོ་ནི་ཕྱི་ཚུལ་ལ་བལྟས་ན་བཟོ་པ་འདྲ་པོ་ཡོད་ན་ཡང་དོན་དངོས་ཐོག་འགྱུར་ལྡོག་གྲལ་རིམ་གྱི་ཚབ་བྱེད་མི་སྣ་ཅིག་རེད。 ཁོ་པ་ཚོས་བཟོ་པའི་ལས་འགུལ་གྱི་ནང་ཁུལ་དུ་གཏོར་བཤིག་གི་བྱ་བ་བྱེད་གི་ཡོད་སྐབས, གནོད་པ་ཧ་ཅང་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་རེད。

མར་ཁེ་སི་དང་ཨེན་ཀེ་སི་རྣམ་གཉིས་གྱིས་གནས་ཚུལ་དེ་ལ་་་་་་་་གཟིགས་ནས, རྒྱལ་ཁབ་ཁག་གི་ཧྲང་གིས་བསམ་བློའི་འཛུགས་སྐྲུན་དང་རྩ་འཛུགས་ཀྱི་འཛུགས་སྐྲུན་གྱི་ལས་དོན་བྱེད་པར་བློ་རྩེ་གཅིག་སྒྲིམ་གྱིས་་་རོགས་རམ་གནང་ཡོད་པ་རེད。 ཁོང་རྣམ་གཉིས་གྱིས་བཙུགས་སྔ་ཤོས་དང་རྒྱ་ཆེ་ཤོས་ཡིན་པའི་བཟོ་པ་གྲལ་རིམ་གྱི་སྲིད་ཏང——ཏེ་གོ་སྤྱི་ཚོགས་་་དམངས་གཙོ་ཀུང་ཏང(ཨའི་སེན་ན་ཧྲོ་ཕྱོགས་ཁག)①ལ་ངང་རྒྱུད་རིང་་་་་པོས་སློབ་སྟོན་གནང་ནས, ཏང་དེའི་བྱེད་སྒོར་རྟེན་ནས་རྒྱལ་སྤྱིའི་བཟོ་པའི་ལས་འགུལ་ཧྲིལ་པོ་འཕེལ་རྒྱས་ཡོང་བར་སྐུལ་འདེད་གཏོང་རྒྱུའི་རེ་བ་་གནང་གི་ཡོད་པ་རེད。

མར་ཁེ་སི་དང་ཨེན་ཀེ་སི་རྣམ་གཉིས་གྱིས་མཛའ་བརྩེའི་ཐུགས་ཁུར་

---

① 1869ལོར, ཏེ་གོའི་སྔོན་ཐོན་བཟོ་པའི་རྩ་འཛུགས་གྱིས་ཨའི་སེན་ན་ཧྲོ་གྲོང་ཁྱེར་དུ་འཐུས་མི་ཚོགས་ཆེན་བསྡུ་ཚོགས་བྱས་ནས, ཏེ་གོ་སྤྱི་ཚོགས་དམངས་གཙོ་ཀུང་ཏང་དངོས་སུ་བཙུགས་པ་རེད, དེར་ཨའི་སེན་ན་ཧྲོ་ཕྱོགས་ཁག་ཡང་ཟེར་གི་ཡོད་པ་རེད。

གནང་བའི་རོག, ཧྥ་གོ་སྤྱི་ཚོགས་དམངས་གཙོ་ཀུང་ཧྥང་གི་གཙོ་འཛིན་ཚོས་ཡང་དག་པའི་ལམ་ཕྱོགས་ལག་ལེན་བྱས་པར་རྟེན, བཟོ་པ་དང་ངལ་རྩོལ་མང་ཚོགས་ནང་དུ་ཤུགས་རྐྱེན་ཉིན་བཞིན་ཇེ་ཆེར་འགྲོ་གི་ཡོད་པ་རེད。

དེ་ལས་ལྡོག་སྟེ, སྐབས་འཚོལ་རིང་ལུགས་ལ་སར་ཕྱོགས་ཁག①གིས་ལམ་ཕྱོགས་ནོར་འཁྲུལ་ཅན་མཁྲིགས་བཟུང་བྱས་པར་རྟེན, བཟོ་པ་མང་ཚོགས་གིས་ཡིད་ཆེས་མ་བྱས་པས, ཐོར་ལ་ཁད་དུ་གྱུར་ཡོད་པ་རེད。 གནས་ཚུལ་དེ་འདྲའི་རོག, ལ་སར་ཕྱོགས་ཁག་གིས་རང་ཉིད་ཐོར་ཞིག་དུ་འགྲོ་བའི་གནས་ལས་ཐར་ཆེད, ཨའི་སེན་ན་ཧྥོ་ཕྱོགས་ཁག་དང་ཟླ་སྒྲིལ་ཡོང་བའི་རེ་བ་བྱས་པ་རེད。 ཁོ་པ་ཚོས་ཧྥུར་བརྩོན་ཆེ་སྐྱིད་གིས"གཅིག་གྱུར"ཙུད་སྒྲོག་བྱས་པ་མ་ཟད, "མཐུན་སྒྲིལ"བྱེད་རྒྱུའི་སྐད་སྒྲ་དེ་སུ་ཞིག་ལས་ཀྱང་ཆེ་བ་ཡོད་པ་རེད。 དེའི་སྐབས་སུ, མར་ཁེ་སི་དང་ཨེན་ཀེ་སི་རྣམ་གཉིས་གིས་ཨའི་སེན་ན་ཧྥོ་ཕྱོགས་ཁག་ལ་གཅིག་གྱུར་ཡོང་བའི་ཆེད་དུ, ཐོག་མར་ངེས་པར་དུ་ལ་སར་ཕྱོགས་ཁག་ལ་སེམས་ཐག་ཆད་བཅད་གིས···འཐབ་རྩོད་བྱེད་དགོས་པ་ལས, རྩ་དོན་ཁྱེར་ནས་ཚོང་རྒྱག་མི་ཉན་ཟེ་བསླབ་བྱ་ཡང་ནས་ཡང་དུ་གནང་བ་རེད。 བཟོ་པའི་ལས་འགུལ་དེ་ཚན་རིག་གི་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་གི་རྩ་དོན་ཁོ་ནའི་རྨང་གཞིའི་ཐོག་མ་གཏོགས, རྩ་འཛུགས་ཐོག་གཅིག་གྱུར་ཡོང་བ་བྱེད་ཐུབ་གི་མ་རེད。 "‘མཐུན་སྒྲིལ’

---

① ལ་སར(1825 ལོ—1864 ལོའི་བར)ནི་དུས་རབས་བཅུ་དགུ་པའི་དུས་སྐྱིད···གི་ཧྥ་གོའི་བཟོ་པའི་ལས་འགུལ་ནང་གི་སྐབས་འཚོལ་རིང་ལུགས་གི་མཚོན་མཁན་ཅིག་ཡིན···ཞིང, ཁོ་པས་དྲག་ཤུགས་གི་གསར་བརྗེར་ངོ་རྒོལ་བྱེད་པ་དང་དབྱི་ཧྥུའི་གྲོས་ཚོགས་གི་འགྲོ་ལམ་བརྒྱུད་ནས་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་མངོན་དུ་འགྱུར་བ་བྱེད་རྒྱུའི་འདོད་ཚུལ་འཛིན་གི་ཡོད··པ་རེད。 ཨའི་སེན་ན་ཧྥོ་ཕྱོགས་ཁག་དང་ལ་སར་ཕྱོགས་ཁག་གཉིས་གིས་ལམ་ཕྱོགས་མི་འདྲ་བ་རེ་ལག་ལེན་བྱས་པར་རྟེན, ཕྱོགས་ཁག་དེ་གཉིས་བར་ལ་རྩ་བའི་ཕྱོགས་འགལ་ཡོད་པ་རེད。

གི་སྐད་ཅར་གིས་རང་ཉིད་མགོ་རྫོངས་པ་བཟོ་རུ་འཇུག་རྒྱུ་མེད”。① འོན་ཀྱང་, ཨའི་སེན་ན་ཧོ་ཕྱོགས་ཁག་གི་གཙོ་འཛིན་ལི་པུའུ་ཁེ་ནེ་ཞི②སོགས་ཀྱིས, ཕྱོགས་ཁག་གཉིས་གཅིག་གྱུར་ཡོང་བ་བྱེད་རྒྱུའི་གནད་དོན་ཐག་གཅོད་བྱེད་སྐབས་མར་ཁེ་སི་དང་ཨེན་ཀེ་སི་རྣམ་……གཉིས་ཀྱི་བཀའ་སློབ་ལྟར་མ་བྱས་པར, ཙ་དོན་སྤྱི་ཙམ་མེད་པའི་སྒོ་ནས་སྐབས་འཚོལ་རིང་ལུགས་ཀྱི་ཙ་འཛིན་ཅིག་གི་རྨང་གཞིའི་ཐོག་ཟླ་སྒྲིལ……གཏོང་རྒྱུའི་གྲ་སྒྲིག་བྱས་པ་རེད。 1875 ལོའི་ཟླ་ 5 པར, ཏེ་གོའི་བཟོ་པའི་ཙ་འཛུགས་གཉིས་ཀྱིས་ཀོ་ཐ་གྲོང་ཁྱེར་དུ་གཅིག་གྱུར་ཡོང་བ་བྱེད་པའི་འདུས་མི་ཚོགས་ཆེན་ཚོགས་ནས, ལ་སར་གྱི་ལྟ་ཚུལ་གྱིས་ཁིངས་པའི་གཅིག་གྱུར་གྱི་ཏང་གི་ཙ་འཛིན《ཀོ་ཐའི་ཙ་འཛིན》ཟེར་བ་དེར་གྲོས་འཆམ་བྱས་པ་རེད。

དེ་སྔ་ཟླ་ 3 པར་མར་ཁེ་སི་དང་ཨེན་ཀེ་སི་རྣམ་གཉིས་ཀྱིས་ཙ……འཛིན་གྱི་འཆར་ཟིན་དེ་གཟིགས་སྐབས, ཁོང་ཁྲོ་ཧ་ཅང་ཆེན་པོའི་ངང་ནས་ལམ་སང་དེ་ལ་དགག་པ་བསྐྱོན་པ་རེད。 མར་ཁེ་སིས་དེ་ནི“**ཙ་འཛིན་ཧ་ཅང་ལྷུག་པོ་དང་ཏང་གི་ངོ་བོ་ངན་པར་སྒྱུར་ཡས**”ཅིག་རེད③

---

① 《ཨེན་ཀེ་སིས་ཨའོ・བེ・བེར་ལ་བཏང་བའི་ཡི་གེ(1873ལོའི་ཟླ་6ཚེས་20ཉིན)》,《མར་ཁེ་སི་དང་ཨེན་ཀེ་སིའི་གསུང་རྩོམ་གཅེས་བསྡུས》དེབ་ 4 པ. མི་དམངས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་གི་ 1972 ལོའི་རྒྱ་ཡིག་པར་གཞིའི་ཤོག་ལྷེ་ 410 པ。

② ཝེ་ལེན・ལི་པུའུ་ཁེ་ནེ་ཞི(1826 ལོ—1900 ལོའི་བར)ནི་ཏེ་གོ་དང་རྒྱལ་སྤྱིའི་བཟོ་པའི་ལས་འགུལ་གྱི་དོན་གཉེར་པ་སྐད་གྲགས་ཅན་ཅིག་དང, ཏེ་གོ་སྤྱི་ཚོགས་དམངས་གཙོ་ཏང་གསར་འཛུགས་བྱེད་མཁན་དང་འགོ་ཁྲིད་བྱེད་མཁན་གྲས་ཅིག་རེད。 ཁོང་གོ་ཅི་གཉིས་པ་གསར་འཛུགས་བྱེད་རྒྱུའི་ལས་ཀར་ཞུགས་ཡོད་པ་རེད。

③ 《མར་ཁེ་སིས་ཝེ་ལེན・པའེ་ལ་ཁྲོ་ལ་བཏང་བའི་ཡི་གེ(1875ལོའི་ཟླ་5ཚེས་5ཉིན)》, 《ཀོ་ཐའི་ཙ་འཛིན་ལ་དགག་པ་བརྒྱབ་པ》, མི་རིགས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་གི་ 1972 ལོའི་བོད་ཡིག་པར་གཞིའི་ཤོག་ལྷེ་ 7 པ。

ཟེ་སྟོན་པ་གནང་བ་རེད。 ཨེན་ཀེ་སིས་དེ་ནི་ཏེ་གོའི་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་གི་འགྱུར་མེད་གྲལ་རིམ་ཧྲིལ་པོས་ལ་སར་རིང་ལུགས་ལ་མགོ་འདོགས་བྱས་པ་ཅིག་རེད་ཟེ་སྟོན་པ་གནང་བ་རེད。 མར་ཁེ་སིས་རྩ་འཛིན་དེའི་གནད་འགག་ནི་མར་ཁེ་སི་རིང་ལུགས་གི་གྲལ་རིམ་དང、 གྲལ་རིམ་གི་འགལ་བ、 འགྱུར་མེད་གྲལ་རིམ་གི་གསར་བརྗེ、 འགྱུར་མེད་གྲལ་རིམ་གི་སྲིད་དབང་སྒེར་འཛིན་བཅས་སྐོར་གི་གཞུང་ལུགས་དང་ཐད་དེ་རྒྱབ་འགལ་བྱས་པ་དེ་ཡིན་པ་གསལ་པོར་སྟོན་པ་གནང་ཡོད་པ་རེད。 1875 ལོའི་ཟླ་ 4 པ——5 པའི་བར, མར་ཁེ་སིས《ཀོ་ཏའི་རྩ་འཛིན་ལ་དགག་པ་བརྒྱབ་པ》ཟེར་བའི་རྩོམ་ཡིག་འབྲི་བ་གནང་ནས, ལ་སར་རིང་ལུགས་ལ་དགག་པ་མཐར་ཕྱིན་པ་ཅིག་བསྐྱོན་ཏེ, གསར་བརྗེ་དངོས་འབྲེལ་བྱེད་པའི་འགྱུར་མེད་གྲལ་རིམ་གི་ཆབ་སྲིད་རྩ་འཛིན་ལ་ཡང་དག་པའི་རྩ་དོན་གཏན་འབེབས་གནང་བ་རེད。 མར་ཁེ་སིས་ཚད་ལྡན་གི་ཡིག་ཆ་འོད་སྟོང་འབར་བ་དེའི་ནང, རྒྱལ་སྤྱིའི་འགྱུར་མེད་གྲལ་རིམ་གི་འཐབ་རྩོད་གི་རྩ་བའི་ཉམས་མྱོང་ཕྱོགས་སྡོམ་གནང་ཏེ, གཏིང་ཟབ་པོའི་སྒོ་ནས་འགྱུར་མེད་གྲལ་རིམ་གི་སྲིད་དབང་སྒེར་འཛིན་གི་ལོ་རྒྱུས་གི་ཡོང་ངེས་རང་བཞིན་རྒྱས་བཤད་གནང་ཡོད་པ་རེད。

མར་ཁེ་སིས“མ་རྒྱུ་རིང་ལུགས་གི་སྤྱི་ཚོགས་དང་ཀུང་ཁྲན་རིང་ལུགས་གི་སྤྱི་ཚོགས་བར་ལ, ལྟ་མ་དེ་ཕྱི་མར་འགྱུར་བའི་གསར་བརྗེའི་འགྱུར་ལྡོག་གི་དུས་སྐབས་ཅིག་ཡོད་པ་རེད。 དུས་སྐབས་དེ་དང་མཐུན་པའི་ཆབ་སྲིད་ཐོག་གི་བར་ཀལ····· དུས་སྐབས་ཅིག་ཡང་ཡོད་པ་རེད, དུས་སྐབས་དེའི་རྒྱལ་ཁབ་ནི་འགྱུར་མེད་གྲལ་རིམ་གི་གསར་བརྗེའི་སྲིད་དབང་·····

སྒེར་འཛིན་ཅིག་རང་ཡིན་དགོས་གི་རེད་”①ཟེ་སྟོན་པ་གནང་ཡོད་པ་རེད།

ཨའི་སེན་ན་ཧོ་ཕྱོགས་ཁག་གིས་ལ་སར་ཕྱོགས་ཁག་དང་ཙ་ནོན……མེད་པའི་སྒོ་ནས་ཟླ་སྒྲིལ་བྱས་པའི་དབང་གིས， ཏེ་གོའི་ཏང་ལ་གནོད་འཚེ་ཧ་ཅང་ཆེན་པོ་བྱུང་བ་རེད། མར་ཁེ་སི་རིང་ལུགས་ལ་ངོ་རྒོལ་བྱེད་པའི་སྐབས་འཚོལ་རིང་ལུགས་ཀྱི་བསམ་བློ་འགའ་ཞིག་གོ་སྐབས་དེ་དང……སྤུན་ནས་ག་ས་གར་ཁྱབ་པ་རེད， དེའི་མཚོན་བྱེད་མི་སྣ་ནི་འགྱུར་ཆུང་གྲལ་རིམ་གྱི་བསམ་བློ་པ་ཏུའུ་ལིན་ཟེར་བ་དེ་རེད། ཕོ་པས་ཏེ་གོའི་ཏང་ནང་གི་མི་མང་པོས་མར་ཁེ་སི་རིང་ལུགས་ཀྱི་ཙ་བའི་རིགས་པའི་གཞུང་ལུགས་དེ……ཙམ་ཤེས་མེད་པའི་ཞན་ས་དེ་བེད་སྤྱད་ནས， རང་ཉིད་མར་ཁེ་སི་རིང་ལུགས་ཀྱི་རིགས་པའི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་མཁས་དབང་ཅིག་ཡིན་ཁུལ་བྱས……ཏེ， ནུས་ཤུགས་གང་ཡོད་བཏོན་ནས་མར་ཁེ་སི་རིང་ལུགས་ལ་ངོ་རྒོལ་བྱེད་པའི་དངོས་ཟོག་ཆ་ཚང་ཅིག་ཕྲིན་ཚོང་བྱས་པ་རེད། ཏུའུ་ལིན②གིས་རྩོམ་ཡིག་མང་པོ་བྲིས་ནས， གདུག་རྩུབ་ཆེན་པོས་མར་ཁེ་སི་རིང་ལུགས་ལ་ཚིག་མཚོན་བཏབ་པ་དང， འགྱུར་ལྡན་གྲལ་རིམ་གྱི་རང་དབང་དང、དྲང་བདེན、 འདྲ་མཉམ、 ཀུན་བྱམས་བཅས་སྐོར་གྱི་ལྷ་སྒྲུང་དེས་དངོས་

---

① 《ཏེ་གོ་བཟོ་པའི་ཏང་གི་ཙ་འཛིན་ལ་བརྟེན་པའི་བསམ་འཆར་ཁ་ཤས》《ཀོ་ཏའི་ཙ་འཛིན་ལ་དགག་པ་བརྒྱབ་པ》མི་རིགས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་གི་ 1972 ལོའི་བོད་ཡིག་པར་གཞིའི་ཤོག་ལྷེ་ 36 པ。

② ཏུའུ་ལིན(1833ལོ——1921 ལོའི་བར)ནི་པོ་ལིན་སློབ་གྲྭ་ཆེ་བའི་ཙང་ཧྲི་དགེ་རྒན་ཡིན་ཞིང， འགྱུར་ཆུང་གྲལ་རིམ་གྱི་བསམ་བློ་བ་ཅིག་དང， མར་ཁེ་སི་རིང་ལུགས་ཀྱི་དགྲ་ནག་ཅིག་རེད。

此为试读，需要完整PDF请访问：www.ertongbook.